

Nr 54.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1919 kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

Utlåtande angående avlöningsförbättring för de kvinnliga biträdena vid riksdagens verk och myndigheter.

Riksbanken.

Under erinran att innevarande års riksdag beslutit löneroglering för vissa kvinnliga biträden inom statsförvaltningen hava fullmäktige i riksbanken i skrivelse den 20 sistlidna mars gjort framställning om motsvarande löneroglering för de kvinnliga biträdena inom riksbanken:

»De kvinnliga biträdena i riksbanken äro indelade i två tjänstegrader, en första och en andra grad. Dessa grader äro i avlöningsförmåner och pensionsunderlag likställda med andra och tredje graderna för de kvinnliga biträdena inom statsförvaltningen. Första gradens avlöning är sålunda 1,600 kronor med två ålders-tillägg till lönen å vardera 200 kronor efter 5 och 10 år samt pensionsunderlag av 1,300 kronor och andra gradens 2,000 kronor med enahanda ålderstillägg samt med pensionsunderlag av 1,500 kronor.

Efter av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till årets riksdag därom väckt förslag har riksdagen från och med år 1920 höjt avlöningen för alla graderna av de inom statsförvaltningen tjänstgörande kvinnliga biträdena sålunda, att andra gradens begynnelseavlöning för dessa biträden blir 2,000 kronor och slutavlöningen 2,600 kronor och tredje gradens resp. 2,400 kronor och 3,000 kronor. Ålderstilläggen hava bestämts till tre, vart och ett å 200 kronor i stället för tidigare två, varav halva beloppen öka lönen och återstoden tjänstgöringspenningarna. Pensionsunderlagen hava höjts till 1,600 respektive 1,800 kronor (se statsutskottets utlåtande 1919 nr 10).

Motsvarande förbättringar i lönevillkoren synas fullmäktige böra beredas riksbankens ordinarie kvinnliga befattningshavare.

Härmed sammanhänger möjligheten att kunna öka årsarvodena för de extra ordinarie kvinnliga biträdena, vilka arvoden torde vara för låga. Dessa arvoden,

som givetvis måste hållas under de belopp, som uppbäras av deras ordinarie kamrater, utgå för närvarande med högst 1,500 kronor vid huvudkontoret samt kontoren i Göteborg och Malmö och 1,350 kronor vid annat kontor.

Fullmäktige få alltså hemställa, att avlöningen för kvinnligt biträde av första graden vid huvudkontoret samt avdelningskontoren i Göteborg och Malmö bestämmas till 2,000 kronor, därav — då avlöningstiteln ortstillägg ej förekommer i riksbanken — 1,500 kronor lön och 500 kronor tjänstgöringspenningar med tre ålders-tillägg efter respektive 5, 10 och 15 år, vart och ett å 200 kronor, varav 100 kronor tillföras lönen och 100 kronor tjänstgöringspenningarna samt

för kvinnligt biträde av andra graden till 2,400 kronor, därav 1,700 kronor lön och 700 kronor tjänstgöringspenningar. Ålderstillägg lika med första graden.

Pensionsunderlagen torde bestämmas till 1,600 kronor respektive 1,800 kronor.

Vid inrättandet av ordinarie kvinnlig biträdesbefattning av ena eller andra graden vid annat avdelningskontor än kontoren i Göteborg och Malmö torde avlöningen böra bestämmas att utgå efter enahanda grunder som ovan angivits, dock med iakttagande av att lönen minskas med 200 kronor (f. n. 150 kronor).

Då riksbanken för närvarande har 14 ordinarie kvinnliga biträden, 6 i första och 8 i andra graden, skulle ökningen i avlöningsstaten — oavsett ålderstillägg och pensionsunderlag — belöpa sig till 5,600 kronor.

Förhöjningen i arvoden till de extra kvinnliga biträdena, vilka arvoden utgå från förslagsanslaget till extra personal m. m., torde för närmaste året uppgå till omkring 6,000 kronor.

Den föreslagna regleringen av de kvinnliga biträdenas avlöning hemställa fullmäktige måtte — om den bifalles — få tillämpas från och med den 1 januari innevarande år.

De kvinnliga biträdena inom den centrala statsförvaltningen torde för löpande året komma att erhålla tillfälligt lönetillägg i avvaktan på ikraftträdandet av den definitiva löneregleringen för dem.»

Vidare hava fullmäktige i riksgäldskontoret i skrivelse den 27 mars 1919 hemställt, att motsvarande förmåner måtte beredas riksgäldskontorets kvinnliga biträden, på sätt närmare inhämtas av följande framställning:

Riksgäldskontoret.

»De kvinnliga biträdesbefattningar, som äro uppförda å riksgäldskontorets stat, äro indelade i två tjänstegrader, en högre och en lägre grad. Dessa grader äro beträffande avlöningsförmåner likställda med andra och tredje graderna av de kvinnliga biträdesbefattningarna inom statsförvaltningen. Den lägre gradens avlöning är sålunda 1,600 kronor med två ålderstillägg, vardera å 200 kronor efter 5 respektive 10 års tjänstgöring och den högre gradens 2,000 kronor med enahanda ålderstillägg.

Med anledning av ett i den till innevarande års riksdag avlåtna kungl. propositionen angående statsverkets tillstånd och behov därom framlagt, av statsutskottet i utlåtande nr 10 i huvudsak tillstyrkt förslag har riksdagen beslutat att från och med år 1920 höja avlöningarna för de inom statsförvaltningen befintliga

ordinarie kvinnliga biträdesbefattningarna sålunda, att begynnelseavlöningen skall utgöra inom andra graden 2,000 kronor och slutavlöningen 2,600 kronor och inom tredje graden respektive 2,400 och 3,000 kronor. Ålderstilläggen hava bestämts till tre, vart och ett å 200 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring; och skall av varje ålderstillägg 100 kronor tillhöra lönen och 100 kronor tjänstgöringspenningarna.

Enahanda förbättringar i lönevillkoren, som sålunda för tiden från och med år 1920 beslutats och för innevarande år föreslagits för de ordinarie kvinnliga biträdena i statsförvaltningen, bör, enligt fullmäktiges uppfattning, beredas jämväl riksgäldskontorets ordinarie kvinnliga befattningshavare. Dessas avlöning skulle i så fall från och med år 1920 utgå för den högre graden med 2,400 kronor, därav — då ortstillägg ej förekommer i riksgäldskontorets stat — 1,700 kronor må utgöra lön och 700 kronor tjänstgöringspenningar, med tre ålderstillägg, efter respektive 5, 10 och 15 år, vart och ett å 200 kronor, varav 100 kronor tillföras lönen och 100 kronor tjänstgöringspenningarna, samt för den lägre graden med 2,000 kronor, därav 1,500 kronor lön och 500 kronor tjänstgöringspenningar, med enahanda ålderstillägg som för den högre graden. Pensionsunderlagen torde böra bestämmas till respektive 1,800 och 1,600 kronor.»

Enligt riksgäldsfullmäktiges förslag skulle de nya bestämmelserna tillämpas från och med den 1 januari 1920, och hava fullmäktige tillika hemställt om ett provisoriskt lönetillägg att utgå under år 1919.

Justitie-
ombudsmans-
expeditionen
och militie-
ombudsmans-
expeditionen.

Å justitieombudsmansexpeditionen och militieombudsmansexpeditionen finnas anställda kvinnliga biträden, ett å vardera expeditionen med enahanda avlöningsförmåner, som tillkomma sådant biträde av lägre grad å riksgäldskontorets stat. Då även för de förra avlöningarna synas böra regleras, har utskottet med begagnande av den enligt § 41 i riksdagsordningen utskottet tillkommande befogenhet ansett sig böra upptaga jämväl denna fråga till behandling.

Motion I: 105

I samband härmed har utskottet till behandling förehäft en inom första kammaren av herr *Modig* väckt motion nr 105, i vilken föreslagits, att riksdagen måtte, såvitt angår sådana befattningshavare, rörande vilkas avlöningsförmåner bankoutskottet har att yttra sig, bifalla Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag om reglering av de inom statsförvaltningen anställda kvinnliga biträdenas avlöningsförmåner med den ändring, att ålderstilläggen för de åsyftade befattningshavarna utfalla efter respektive 3, 6 och 9 år.

Utskottet.

Samtliga här ifrågakvarande befattningshavare synas från och med år 1920 böra komma i åtnjutande av enahanda avlöningsförbättring, som tillerkänts de kvinnliga biträdena inom statsförvaltningen. För

dessa hava ålderstilläggen bestämts att utgå efter respektive 5, 10 och 15 år, och torde därför ovanberörda motion, i vad den rör ändrade perioder för ålderstilläggens utgående, icke böra vinna avseende. I motsats mot vad fallet är inom statsförvaltningen i övrigt förekomma i gällande bestämmelser för här ifrågavarande befattningshavare endast två tjänstegrader, benämnda i avlöningsstaten för riksbanken, första och andra graden samt i riksgäldskontorets stat, respektive lägre och högre graden. Dessa grader svara mot andra och tredje graderna inom statsförvaltningen i övrigt. Något ortstillägg förekommer icke för närvarande i staten för här avsedda befattningshavare, och torde någon ändring härutinnan ej böra ske.

Vad tiden för tillämpningen av de nya avlöningsbestämmelserna angår, torde de böra träda i kraft från och med år 1920. I övrigt har utskottet icke haft något att erinra mot fullmäktiges framställningar och hemställer utskottet, som kommer att avgiva särskilt utlåtande rörande ifrågasatt tillfälligt lönetillägg för år 1919 åt dessa befattningshavare,

att riksdagen, med avslag å ovanberörda motion I: 105, såvitt den avser ålderstillägg, må besluta,

1:o) att avlöningarna för de ordinarie kvinnliga biträdena vid riksbankens huvudkontor och avdelningskontoren i Göteborg och Malmö, riksgäldskontoret, justieombudsmansexpeditionen och militieombudsmansexpeditionen må från och med år 1920 bestämmas till följande belopp:

för biträde av lägre graden till 2,000 kronor, därav 1,500 kronor lön och 500 kronor tjänstgöringspenningar, vartill kunna efter respektive 5, 10 och 15 år komma tre ålderstillägg, vart och ett å 200 kronor; skolande av varje ålderstillägg 100 kronor tillhöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar, och

för biträde av högre graden till 2,400 kronor, därav 1,700 kronor lön och 700 kronor tjänstgöringspenningar, vartill kunna efter respektive 5, 10 och 15 år komma tre ålderstillägg, vart och ett å 200 kronor; skolande av varje ålderstillägg 100 kronor tillhöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar;

2:o) att pensionsunderlagen för ovannämnda kvinnliga biträden må bestämmas till följande belopp, nämligen:

för biträde av lägre graden till 1,600 kronor samt för biträde av högre graden till 1,800 kronor; samt 3:o) att vid inrättande av ordinarie kvinnlig biträdesbefattning av ena eller andra graden vid riksbankens mindre avdelningskontor, avlöning till sådant biträde skall utgå efter enahanda grunder, som blivit bestämda för kvinnliga biträden vid huvudkontoret samt avdelningskontoren i Göteborg och Malmö, dock med iakttagande av att lönen skall minskas med 200 kronor.

Stockholm den 13 maj 1919.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.